

Kommunal redovisning

Vilket ansvar har politikerna?

Vilket ansvar har politikerna?

Finansiella rapporter har en viktig funktion i kommuner och landsting. De ger fullmäktige underlag för ansvarsprövning av styrelser och nämnder, avstämning av finansiella mål och det lagstadgade balanskravet, fastställande av skattesats och kommande års budgetar. Och mycket annat.

Men, rapporterna är inte bara till för politikerna. De ska också tjäna som ekonomisk information till skattebetalare, stat, myndigheter, kreditgivare, företag och många andra.

Så, det är av avgörande betydelse att användarna av de finansiella rapporterna kan lita på den ekonomiska informationen – redovisningen - är upprättad i enlighet med de lagar och rekommendationer som styr redovisningen inom det kommunala området. Och att informationen går att läsa och förstå, utan att användaren är specialist på området. *Det är här du som politiker har ett viktigt ansvar!*

Vilket ansvar har jag... ...som ledamot i en kommun- eller landstingsstyrelse?

Den enskilt viktigaste finansiella rapporten är årsredovisningen. Det är kommunstyrelsen som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning – inte ekonomichefen eller revisionen som är några vanliga missuppfattningar.

Man kan säga att kommunstyrelsen har det *övergripande ansvaret* för att det finns tillräckligt med kompetens och resurser inom organisationen för att årsredovisningen ska svara upp mot lagar och rekommendationer – samt vara användbar för alla tänkbara användare.

Vad betyder då styrelsens ansvar för dig som ledamot? Ja, ska du kunna ta ansvar behöver du förstås känna till de lagar och rekommendationer som reglerar årsredovisningens innehåll och utformning.

En särskilt användbar vägledning är RKR:s *Konceptuellt ramverk*. Här hittar du bland annat anvisningar om sex kvalitativa egenskaper som är nödvändiga för att årsredovisningen ska bli användbar för användarna. De viktigaste kvalitativa egenskaperna är:

- Begriplighet
- Jämförbarhet
- Relevans
- Tillförlitlighet
- Öppenhet
- Transparens

Du har också god nytta av att känna till hur andra kommuner och landsting utformar sina årsredovisningar. Då kan du lättare bedöma din egen kommuns årsredovisnings kvalitet och om den behöver förbättras på något område. Ett tips är att hålla ögonen på de årliga tävlingarna inom redovisningsområdet.

Det finns även lättillgängliga praxisstudier av hur väl kommunala årsredovisningar uppfyller lagkrav och RKR:s rekommendationer – och hur bra revisionen är på att upptäcka och anmärka på avvikelser om årsredovisningen inte håller måttet. Den senaste praxisstudien kan du ladda ner från RKR:s hemsida, www.rkr.se

...som ledamot av kommun- eller landstingsfullmäktige?

I din egenskap av fullmäktigeledamot är du formellt sett mottagare av årsredovisningen. Du ska godkänna eller inte godkänna årsredovisningen

Vidare ska du med, årsredovisningen som grundläggande dokument, bevilja eller inte bevilja kommunstyrelsen ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret. Om ansvarsfrihet vägras, får fullmäktige besluta att skadeståndstalan ska väckas.

I din roll ingår vidare att avgöra om det ska riktas anmärkning mot styrelsen eller enskilda styrelseledamöter – antingen som en följd av om revisorerna riktat en anmärkning eller så kan fullmäktige på egen hand rikta en anmärkning.

Och: du är inte bara fullmäktigeledamot – du är också invånarnas representant när det gäller att *slutgiltigt godkänna* den finansiella rapporteringen.

Vad betyder då fullmäktiges ansvar för dig som ledamot? Ja, ska du kunna ta ansvar behöver du känna till de delar av kommunallagen som rör räkenskapsföring och redovisning samt lagen om kommunal redovisning.

Ett annat grundläggande dokument att ta del av är RKR:s *Konceptuellt ramverk*. Här hittar du bland annat anvisningar om de sex kvalitativa egenskaper som är nödvändiga för att finansiell information ska bli användbar för användarna. Att finansiella rapporter och årsredovisningen håller tillräckligt hög kvalitet är en angelägenhet för alla folkvalda politiker – inte bara kommunstyrelsen.

...som förtroendevald revisor?

Som förtroendevald revisor ingår det bland annat i ditt uppdrag att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Det innebär att du i enlighet med god revisionsledning ska pröva att redovisningen utförs enligt lagar, normer och god redovisningsledning

I din granskning ska du biträddas av sakkunniga som du själv väljer och anlitar i den omfattning som behövs för att fullgöra granskningen enligt god revisionsledning.

Den revisionsberättelse du undertecknar ska också innehålla ett särskilt uttalande om ansvarsfrihet tillstyrks eller ej. Du ska också uttala dig om räkenskaperna är rättvisande eller ej - det tillhör god revisionsledning.

Varje förtroendevald revisor är dessutom självständig enligt kommunallagen med rätt och skyldighet att göra en egen bedömning. Det kan exempelvis gälla förhållanden som rör den finansiella redovisningen.

Vad betyder då en förtroendevald revisors ansvar? Ja, ska du kunna utföra din revision vad gäller rättvisande räkenskaper krävs omfattande kunskaper. I grunden behöver du känna till de lagar och rekommendationer som reglerar finansiella rapporter och årsredovisningens innehåll och utformning.

Du behöver alltså vara insatt i RKR:s rekommendationer, utkast, informationer och idéskrifter. Särskilt användbar är RKR:s *Konceptuellt ramverk* som är en vägledning för revisorer och sakkunnigbiträden då de ska bedöma de finansiella rapporterna.

Dina kunskaper ska vara på en nivå så att du kan:

- formulera en relevant beställning av granskning från en yrkesrevisor.
- ta ett eget initiativ om du ser att de finansiella rapporterna avviker från lagar och rekommendationer.
- sätta ditt namn under en revisionsberättelse som förklarar räkenskaperna rättvisande och som tillstyrker ansvarsfrihet.

Vidare bör du hålla dig orienterad om utvecklingen inom redovisningsområdet, i synnerhet det som berör finansiell rapportering och revision.

Vill du lära dig ännu mer om finansiell rapportering kan du också ta del av aktuell forskning. Det finns ett antal studier av hur kommunala årsredovisningar och rapporter utformas och används.

Lagar och god redovisningssed

Kommuner och landstings redovisningsskyldighet slås fast i kommunallagens 8 kap 14 § (1991:900). Närmare bestämmelser om kommuners, landstings och kommunalförbunds bokföring och redovisning finns i lagen om kommunal redovisning (1997:614).

De här båda lagarna är utformade som ramlagstiftningar och hänvisar till god redovisningssed för närmare tolkning. Det är Rådet för kommunal redovisning (RKR) som har i uppdrag att främja och utveckla god redovisningssed i kommunsektorn. Det gör man bland annat genom att utfärda rekommendationer och annan normgivning.

I normalfallet uppfyller en kommun, ett landsting eller ett kommunalförbund god redovisningssed om man tillämpar lagarna tillsammans med RKR:s normer och rekommendationer.

RÅDET FÖR KOMMUNAL REDOVISNING

1 18 82 Stockholm

www.rkr.se